

Spoodwet KEI per 1 oktober:
geen digitalisering maar wel
belangrijke vernieuwing
procesrecht

Vandaag is de Spoedwet Kwaliteit en Innovatie rechterlijke macht¹, KEI, in werking getreden. De (digitale) procesinleiding bij de pilot rechtbanken Gelderland en Midden-Nederland wordt onmiddellijk vervangen door de “ouderwetse” dagvaardingsprocedure. Hiermee is de digitaliseringsoperatie voorlopig uitgesteld. Wel leidt de Spoedwet direct tot belangrijke vernieuwingen voor de Nederlandse procespraktijk;

- het pleidooi vervalt,
- de rechter krijgt een versterkte regierol en
- verruimde mogelijkheden tijdens de mondelinge behandeling.

Spoedwet KEI; voorlopig einde digitaal procederen

Op 13 juni 2019 is het wetsvoorstel Spoedwet KEI als hamerstuk door de Tweede Kamer aangenomen en op 2 juli 2019 als hamerstuk door de Eerste Kamer afgedaan². Uit Spoedwet KEI volgt dat er bij de pilotrechtbanken weer geprocedeerd dient te worden a.d.h.v. de regels die gelden voor de *overige* rechtbanken.³ Procesinleidingen die vóór 1 oktober zijn ingediend bij een van de pilotrechtbanken⁴, zullen nog wél digitaal onder het KEI programma worden afgerond.⁵ Het digitaal procederen kan echter ook sneller uitgefaseerd worden. Spoedwet KEI biedt de mogelijkheid aan de rechter – om na toestemming van beide procespartijen – te besluiten de zaak op “papier” voort te zetten.⁶

Spoedwet KEI; wijziging Wetboek van Rechtsvordering

Spoedwet KEI voorziet daarnaast in belangrijke inhoudelijke procesrechtelijke vernieuwingen die pogen bij te dragen aan de vereenvoudiging en modernisering van het burgerlijk procesrecht.⁷ De belangrijkste wijzigingen zien op het

¹ Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering tot intrekking van de verplichting om elektronisch te procederen bij de rechtbanken Gelderland en Midden-Nederland en tot verruiming van de mogelijkheden van de mondelinge behandeling in het civiele procesrecht

² Kamerstukken 2018/2019, 35 175, nr. 3 Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering tot intrekking van de verplichting om elektronisch te procederen bij de rechtbanken Gelderland en Midden-Nederland en tot verruiming van de mogelijkheden van de mondelinge behandeling in het civiele procesrecht

³ Artikel I lid 1 Spoedwet KEI

⁴ Of een oproepingsbericht dat uiterlijk 30 september 2019 is betekend, kan als exploit geüpload worden in Mijn Rechtspraak.

⁵ Artikel I lid 2 Spoedwet KEI

⁶ Artikel I lid 3 Spoedwet KEI en Kamerstukken 2018/2019, 35 175, nr. 3 Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering tot intrekking van de verplichting om elektronisch te procederen bij de rechtbanken Gelderland en Midden-Nederland en tot verruiming van de mogelijkheden van de mondelinge behandeling in het civiele procesrecht

⁷ Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering tot intrekking van de verplichting om elektronisch te procederen bij de rechtbanken Gelderland en Midden-

uitbreiden van de centrale rol van de mondelinge behandeling, de versterkte regiefunctie van de rechter en het vervallen van het pleidooi. De artikelen 30k-30n⁸ van de KEI wetgeving, worden – voor zover mogelijk – integraal overgenomen in de artikelen 87-90 in Rv. De wijzigingen bieden de rechter bijvoorbeeld meer ruimte om de mondelinge behandeling af te stemmen op de wensen van de procespartijen en om meer maatwerk te bieden.⁹ Daarnaast kan de mondelinge behandeling door de rechter worden gebruikt om inlichtingen te verzamelen,¹⁰ partijen de gelegenheid te bieden hun stellingen nader te onderbouwen¹¹ en / of een schikking te beproeven.¹² Tevens kan er met partijen overlegd worden over het verdere verloop van de procedure¹³ en kan de rechter aanwijzingen geven of proceshandelingen bevelen die hij geraden acht (voor zover hij dit in overeenstemming acht met de eisen van een goede procesorde).¹⁴ Daarbij kunnen getuigen en deskundigen gehoord worden tijdens de mondelinge behandeling.¹⁵ Tenslotte kunnen partijen tevens de mogelijkheid krijgen om – tijdens de mondelinge behandeling – aan elkaar vragen te stellen.¹⁶

Een andere procesrechtelijke vernieuwing is dat het pleidooi vervalt (artikel 134 Rv).¹⁷ Met het oog op het belang van de mondelinge behandeling onder de KEI-wetgeving, was het pleidooi (onder KEI) al als afzonderlijke proceshandeling komen te vervallen.¹⁸ Het (gewijzigde) artikel 87 lid 8 Rv bepaalt dat de rechter de partijen *altijd* in de gelegenheid moet stellen om hun standpunt over de zaak mondeling uiteen te zetten.

Basisplan; reset digitalisering KEI

De Raad voor de rechtspraak geeft de digitalisering van de rechtspraak niet op. In november 2018 is er een basisplan opgesteld, waarmee de digitalisering op een nieuwe wijze wordt voortgezet.¹⁹ Vrijwillige deelname per zaakstroom is de basis tijdens de implementatie.²⁰ Daarnaast zal de digitalisering in kleine en overzichtelijke stappen worden ingevoerd, zodat er op meerdere momenten geëvalueerd kan worden en zo nodig bijgestuurd. Indien de digitalisering voldoende resultaat boekt, zal digitaal procederen geleidelijk (weer) verplicht worden gesteld.

Afsluitend

Ondanks de voorlopig uitgestelde digitalisering, brengt Spoedwet KEI belangrijke procesrechtelijke wijzigingen met zich mee in het wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Nederland en tot verruiming van de mogelijkheden van de mondelinge behandeling in het civiele procesrecht

⁸ Wet van 13 juli 2016, Stb. 288

⁹ Kamerstukken 2018/2019, 35 175, nr. 3 Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering tot intrekking van de verplichting om elektronisch te procederen bij de rechtbanken Gelderland en Midden-Nederland en tot verruiming van de mogelijkheden van de mondelinge behandeling in het civiele procesrecht

¹⁰ Artikel 87 lid 1 onder a Rv.

¹¹ Artikel 87 lid 1 onder b Rv.

¹² Artikel 87 lid 1 onder c Rv.

¹³ Artikel 87 lid 1 onder d Rv.

¹⁴ Artikel 87 lid 1 onder e Rv.

¹⁵ Artikel 87 lid 2 Rv.

¹⁶ Artikel 88 lid 1 en lid 2 Rv.

¹⁷ Artikel 87, eerste lid, tweede lid, onder b, en achtste lid Rv

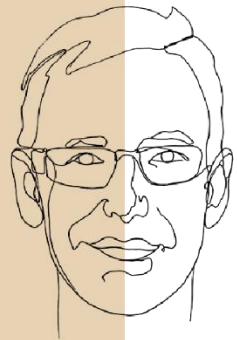
¹⁸ Het schrappen van het pleidooi maakt tevens wijziging van artikel 344 Rv noodzakelijk, waarin het pleidooi voorkomt.

¹⁹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/04/18/ek-bijlage-de-rechtspraak-jaarverslag-2018>

²⁰ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/05/20/tk-nota-nav-verslag-spoedwet-kei>

Aan de hand van het door de Raad voor de rechtspraak opgesteld basisplan wordt gepoogd het digitaal procederen op een nieuwe wijze voort te zetten. We hebben er alle vertrouwen in dat op termijn alle procedures digitaal kunnen geschieden. Het kabinet heeft 95 miljoen euro vrijgemaakt voor verdere modernisering van de rechtspraak. Bij de Hoge Raad is de digitalisering al succesvol ingevoerd per 1 maart 2017. Ook bij de Netherlands Commercial Court kan op soortgelijke wijze digitaal geprocedeerd worden.

Auteurs: [Mr. B. de Ruijter](#) en [L. Lander](#)

www.kvdl.com

+31 20 5506 666

+31 40 2499 000

Amsterdam / Eindhoven

@KennedyVdlaan

[linkedin.com/company/Kennedy-van-der-Laan](https://www.linkedin.com/company/Kennedy-van-der-Laan)

Kennedy Van der Laan